

Šifra kandidata:

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola 1

Petek, 7. junij 2013 / 90 minut (60 + 30)

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi konceptni list in dva ocenjevalna obrazca.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začinjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca). Svojo šifro vpišite tudi na konceptni list.

Izpitna pola je sestavljena iz dveh delov, dela A in dela B. Časa za reševanje je 90 minut. Priporočamo vam, da za reševanje dela A porabite 60 minut, za reševanje dela B pa 30 minut.

Del A vsebuje 5 nalog polodprtega tipa, od katerih izberite in rešite 4, del B pa 3 naloge odprtega tipa, od katerih izberite in rešite eno. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 80, od tega 60 v delu A in 20 v delu B.

Vse slike v izpitni poli so črno-bele. Pri nekaterih nalogah, ki zahtevajo natančnejši odgovor, je enaka slika tudi v priloženi barvni prilogi. Tam, kjer se slike podvajajo, je to zapisano tudi v nalogi.

V preglednicah z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve štiri naloge, ki ste jih reševali v delu A, in prvo nalogo, ki ste jo reševali v delu B.

Del A				
1.	2.	3.	4.	5.

Del B		
6.	7.	8.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v **izpitno polo** v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 20 strani. Barvna priloga ima 4 strani.

DEL A

1. naloga: Kiparsko oblikovanje v prazgodovini*Slika 1*

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997⁵)

Slika 2

(Vir: C. Semenzato, Svet umetnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1992)

Slika 3 (slika 1 v barvni prilogi)

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

Slika 4

(Vir: C. Semenzato, Svet umetnosti, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1992)

Slika 5 (slika 2 v barvni prilogi)

(Vir: Več avtorjev, Nastajanje Evrope, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1987)

1.1. Dela na slikah od 1 do 5 (sliki 3 in 5 sta tudi sliki 1 in 2 v barvni prilogi) razvrstite po ustreznih obdobjih prazgodovine.

V paleolitik spadajo dela: _____

V neolitik spadajo dela: _____

V kovinske dobe spadajo dela: _____

(5 točk)

1.2. Med najstarejša kiparska dela spada kipec na sliki 1. Imenujte ga in ga s tremi navedbami opišite.

(4 točke)

1.3. Predstavljena kiparska dela na slikah od 1 do 5 (sliki 3 in 5 sta tudi sliki 1 in 2 v barvni prilogi) so izdelana iz materialov, ki zahtevajo različne tehnične postopke obdelave. K naštetim kiparskim tehnikam pripišite po en material.

Kovanje: _____

Rezljanje: _____

Modeliranje: _____

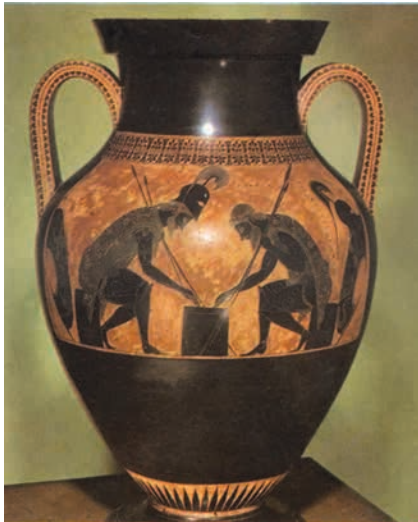
Torevtika: _____

(4 točke)

1.4. Kaj simbolno ponazarja upodobitev na sliki 5 (slika 2 v barvni prilogi)? Navedite dve razlagi.

(2 točki)

2. naloga: Grško in rimsko antično slikarstvo

Slika 1 (slika 3 v barvni prilogi)

Slika 2 (slika 4 v barvni prilogi)

(Vir: R. Osborne, Archaic and Classical Greek Art, Oxford University Press, Oxford in London, 1998)

Slika 3 (slika 5 v barvni prilogi)

Slika 4 (slika 6 v barvni prilogi)

Slika 5 (slika 7 v barvni prilogi)

(Vir slik 1, 3, 4 in 5: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

- 2.1. O grškem antičnem monumentalnem slikarstvu največ izvemo iz pisnih virov in sočasnega vaznega slikarstva. Imenujte tri poglavitne sloge vaznega slikarstva, ki so predstavljeni na slikah 1, 2 in 3 (slike 3, 4 in 5 v barvni prilogi), ter navedite eno izmed posebnih oblik antičnega keramičnega posodja.

(4 točke)

- 2.2. Navedite tri slikarske tehnike, znane iz grško-rimske antične umetnosti, ki jih vidite na slikah 4, 5 in 6 (slike 6, 7 in 8 v barvni prilogi).

(3 točke)

- 2.3. Izberite si eno izmed slikarskih tehnik in opredelite, katere materiale uporablja umetnik in kakšen je postopek dela.

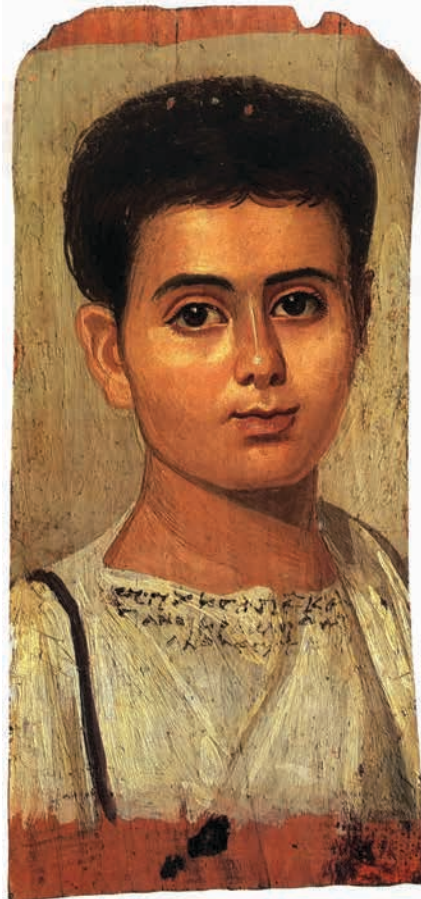
(2 točki)

- 2.4. Ob slikah 4 in 5 (slike 6 in 7 v barvni prilogi) navedite dva kraja v Italiji, kjer so se nam ohranili najlepši primerki rimskega stenskega slikarstva.

(2 točki)

- 2.5. V Arheološkem muzeju v Neaplju hranijo znameniti mozaik iz Favнове hiše (na sliki 4, slika 6 v barvni prilogi). Določite likovno snov, poimenujte motiv in razložite njegovo vsebino.

(3 točke)

2.6. Ob sliki 6 (slika 8 v barvni prilogi) navedite, kako imenujemo poseben tip slikarstva, ki se je razvilo v egipčanski oazi v rimski dobi.

(1 točka)

Slika 6 (slika 8 v barvni prilogi)

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

3. naloga: Razvoj kupole v arhitekturi od mikenske do bizantinske umetnosti

Slika 1 (slika 9 v barvni prilogi)

(Vir: G. Bustacchini, Ravenna: seine Mosaiken, seine Denkmäler, seine Umgebung, Salbaroli, Ravenna, 1984)

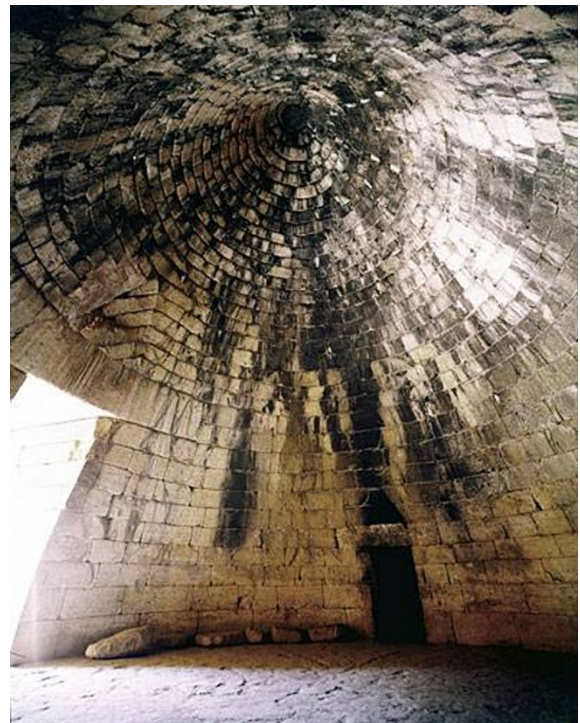

Slika 2

Slika 3

(Vir: <http://greatestoccultist21century.weebly.com>. Pridobljeno: 23. 10. 2012.)

Slika 4

(Vir slik 2 in 4: H. W. Janson, A. F. Janson, History of Art, Thames and Hudson, London, 1997⁵)

3.1. Na črte pod slikami od 1 do 4 zapišite obdobje oziroma kulturo, v kateri je arhitekturni spomenik nastal.

(3 točke)

3.2. Slike od 1 do 4 povežite s smiselnimi navedbami, ki se navezujejo na gradnjo in material. K vsaki sliki spadata dve navedbi.

Slika 1: _____	A beton
Slika 2: _____	B kupola iz enega kosa kamna (monolit)
Slika 3: _____	C nepravilna kupola (psevdokupola)
Slika 4: _____	D istrski marmor
	E dve polkupoli nosita kupolo
	F največji premer kupole do renesanse
	G opečna gradnja
	H velike kamnite klade

(3 točke)

3.3. Stavba na sliki 2 je bila prelomna v razvoju kupolne gradnje. Navedite, komu je posvečena in v času katerega vladarja je nastala. Slednji je verjetno sodeloval pri njeni zasnovi.

(2 točki)

3.4. Kaj simbolno ponazarja arhitekturni element kupole?

(1 točka)

3.5. Nad katerim tlorisnim tipom stavb se je najprej razvil arhitekturni element kupole? Ponavadi so to stavbe s posebno sakralno namembnostjo. Navedite eno izmed teh funkcij, pri čemer si lahko pomagata s sliko 1 (slika 9 v barvni prilogi).

(2 točki)

3.6. Stavba na sliki 1 (slika 9 v barvni prilogi) je nastala v nemirnem času v čast vzhodnogotskega kralja Teoderika. Predstavljala naj bi sožitje med staroselci in prišleki. Navedite, na katero tradicijo stavbarstva spominja spodnje nadstropje z značilnim arhitekturnim lokom in na kaj, v povezavi s priseljenci, spominja oblika zgornjega nadstropja.

(2 točki)

Slika 5 (slika 10 v barvni prilogi)

(Vir: S. Radojčić, Srpska umetnost u srednjem veku, Jugoslavija, Beograd, 1982)

- 3.7. Kupola postane tudi ena izmed osrednjih značilnosti bizantinske sakralne arhitekture. Navedite dve značilnosti te arhitekture, pri čemer si pomagajte s sliko 5 (slika 10 v barvni prilogi).

(2 točki)

4. naloga: Spremembe v kiparstvu med romaniko, gotiko in renesanso

Slika 1

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997⁵)

4.1. V obdobje romanike spada delo na sliki 1. Poimenujte motiv in navedite tri značilnosti romanskega kiparstva.

(4 točke)

Slika 2 (slika 11 v barvni prilogi)

(Vir: F. Souchal, Visoki srednji vek, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1968)

Slika 3 (slika 12 v barvni prilogi)

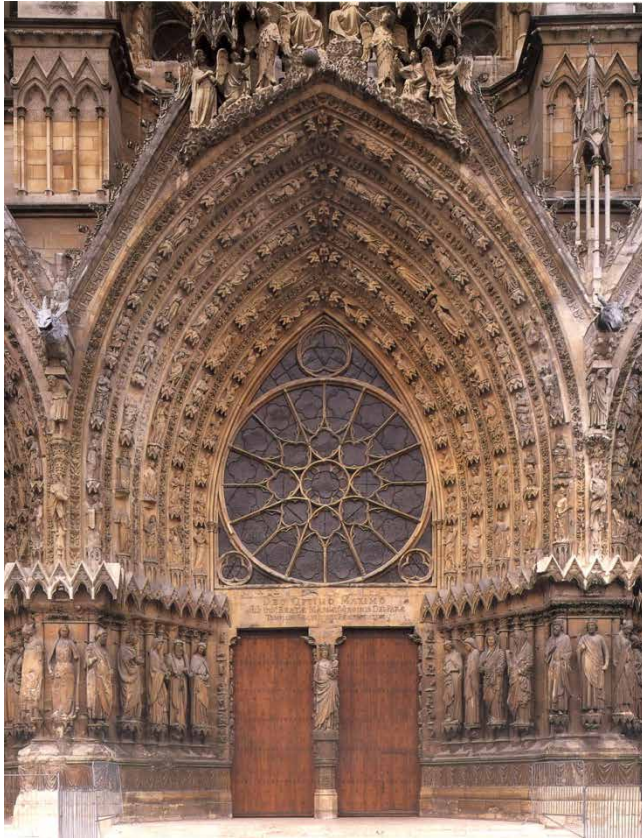
(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

4.2. Motiv križanja na slikah 2 in 3 (sliki 11 in 12 v barvni prilogi) spada v dve različni obdobji srednjega veka. Primerjajte ju in navedite štiri razlike v upodobitvah.

Slika 2: _____

Slika 3: _____

(4 točke)

Slika 4

Slika 4 a

(Vir slik 4 in 4 a: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997⁵)

4.3. V poznem srednjem veku sta se spremenili motivika in oblika kipov. S pomočjo slike 4 a poimenujte dva motiva iz tega obdobja in z dvema navedbama opredelite njune oblikovne značilnosti.

(4 točke)

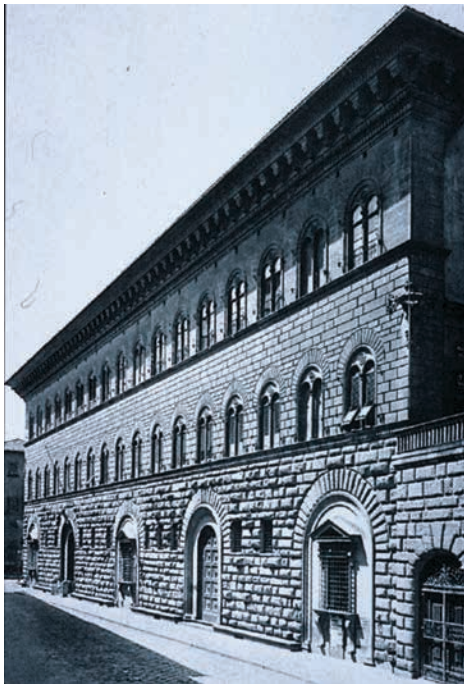
Slika 5

(Vir: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997°)

- 4.4. Na sliki 5 je upodobljeno golo telo mladeniča. Poimenujte ga, navedite ime kiparja in natančno opredelite obdobje, po katerem se je kipar zgledoval.

(3 točke)

5. naloga: Razvoj profane arhitekture v renesansi

Slika 1

Slika 4

(Vir slik 1 in 4: R. Wolf, Rojstvo novega časa, Umetnost v slikah, DZS, Ljubljana, 1969)

Slika 2

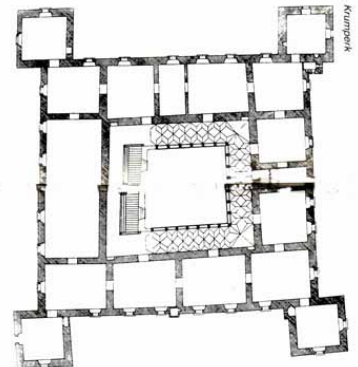
Slika 3

(Vir slik 2 in 3: H. W. Janson in A. F. Janson, History of Art, Thames und Hudson, London, 1997⁵)

Slika 5

(Vir slik 5 in 5 a: B. Reisp, Grad Krumperk in Tabor nad Ihanom, Zbirka vodnikov, Založba Obzorja, Maribor, 1978)

Slika 5 a

Slika 6

(Vir: S. Bernik idr., Umetnost na Slovenskem od prazgodovine do danes, Mladinska knjiga, Ljubljana, 1998)

5.1. Spomeniki na slikah od 1 do 5 spadajo v obdobje renesanse. Poimenujte jih glede na njihovo funkcijo. Tri navedbe.

(3 točke)

5.2. Primer zgodnjerenesance vidimo na sliki 1. Navedite ime enega arhitekta iz tega obdobja in tri značilnosti stavbe.

(4 točke)

5.3. Arhitekt stavbe na sliki 2 je deloval v okolici Vicenze v Italiji. Vpeljal je vrsto novosti, ki so vplivale na naslednje generacije arhitektov. O katerem umetniku govorimo? Naštete dve značilnosti njegove arhitekture.

(3 točke)

5.4. V 16. stoletju so se še vedno zidale utrjene zgradbe, ki pa niso imele več svoje obrambne funkcije. Oglejte si stavbo na slikah 5 in 5 a ter navedite dve značilnosti gradnje, zaradi katerih bi stavbo umestili v čas renesanse. Navedite, kateri deli stavbe ohranjajo spomin na srednji vek.

(3 točke)

5.5. Na sliki 6 vidimo reprezentančni vhod v mesto. Katero antično arhitekturno nalogo posnema? V katerem mestu stoji ta spomenik?

(2 točki)

DEL B

Oglejte si likovna dela na slikah 13 do 15 v barvni prilogi, eno izberite in ga predstavite, tako da:

- zapišete ime umetnika ali skupine (razen če gre za anonimnega umetnika ali anonimno skupinsko stvaritev), naslov likovnega dela (pri arhitekturnem spomeniku pa njegovo ime in kraj, kjer stavba stoji), vsaj približen čas nastanka, tehniko ali material, približno velikost in to delo slogovno opredelite;
- razčlenite oblikovne značilnosti dela (oblikovanje figur in prostora, perspektiva, kompozicija, barve, svetloba, tekstura ...; pri kiparstvu in arhitekturi še prostornina, masa, struktura ...) tudi glede na njegove materialne značilnosti in posebnosti v tehnično-obrtni izvedbi;
- razčlenite vsebinske značilnosti dela (ikonografski motiv, tema, sporočilo ...);
- napišite, kakšne so bile okoliščine nastanka umetnine in pod kakšnimi vplivi je nastala ter opredelite njen pomen za zgodovino umetnosti;
- opredelite svoj odnos do likovnega dela.

Pišite tako, da navajate potrebne elemente naloge v zgoraj opredeljenem zaporedju. Oblikujte smiselno povezano besedilo v tekočih stavkih. Izogibajte se splošnim opredelitvam.

Besedilo naj bo dolgo najmanj pol in največ eno stran (150 do 200 besed).

(20 točk)

6. naloga

Slika 13

(Vir: M. Hollingsworth, Umetnost v zgodovini človeštva, DZS, Ljubljana, 1993)

7. naloga

Slika 14

(Vir: A. Renshaw, The Art Book for Children: Book Two, Phaidon, London, 2007)

8. naloga

Slika 15

(Vir: S. Zuffi, One Thousand Years of Painting: An Atlas of Western Painting from 1000 to 2000 a. d., David & Charles, Newton Abbot, 2004)

Slike so tudi v barvni prilogi.

Številka izbrane naloge: _____
